

www.vcmstudy.ir

یادداشت
نفت و گاز

بررسی وضعیت صنعت نفت و گاز کشور عراق

تاریخ انتشار: ۲۵ اسفند ۱۳۹۶

به دلیل اهمیت شناخت هر چه بیشتر وضعیت صنعت نفت گاز کشورهای مطرح به خصوص کشورهای منطقه خاورمیانه، در این یادداشت قصد بررسی آخرین وضعیت نفت و گاز کشور عراق را خواهیم داشت. عراق کشوری با جمعیت حدود ۳۸ میلیون نفری است که در سال ۲۰۱۷ سرانه ناخالص داخلی این کشور حدود ۴ هزار دلار بوده است. اقتصاد این کشور کاملاً وابسته به نفت بوده و تقریباً ۱۰۰ درصد از ارزش صادراتی این کشور را فرآورده های نفتی تشکیل می دهند. بخش عمده ذخایر نفت خام این کشور در مناطق شیعه نشین جنوبی و منطقه خود مختار کردستان می باشد و بخش کمتر دیگری نیز در مناطق مرکزی و غربی این کشور در نواحی اهل سنت نشین آن است.

بر اساس آخرین آمار های اوپک، حجم ذخایر نفتی عراق حدود ۱۴۹ میلیارد بشکه و ذخایر گازی آن نیز حدود ۴ تریلیون متر مکعب می باشد و از حیث ذخایر نفتی در سازمان اوپک پس از عربستان در رده دوم و در جهان جایگاه پنجم را داراست. این کشور مسیر رو به رشدی را برای توسعه صنعت نفت و گاز خود در پیش گرفته و به دنبال احیای وضعیت خود در پازل جهانی است. به عنوان نمونه در سال ۲۰۱۵ نسبت به چهار سال قبل، میزان تولید نفت خام این کشور از ۲.۶ میلیون بشکه به حدود ۴.۱ میلیون بشکه افزایش یافت و در حال حاضر میزان تولید بالغ بر ۴.۷ میلیون بشکه گزارش شده است. بر اساس گزارش های رسمی، سهم مصرف نفت خام در این کشور حدود ۷۵۰ هزار بشکه در روز می باشد و مابقی به صادرات اختصاص می یابد. وزارت نفت عراق بر تمامی بخش های فرآیند توسعه و تولید این صنعت نظارت داشته که البته منطقه خودمختار کردستان عراق از شیوه خود استفاده می کند. در این مسیر این کشور بر اساس موقعیت جغرافیایی وظیفه نظارت و تولید را بر عهده چهار شرکت ذیل قرار داده است:

شرکت نفتی مربوط به مناطق شمالی ((NOC

شرکت نفتی مربوط به مناطق میانی ((MDOC

شرکت نفتی مربوط به مناطق جنوبی ((SOC

شرکت نفتی میزان (MOC) که آن هم مربوط به بخشی از مناطق جنوبی است.

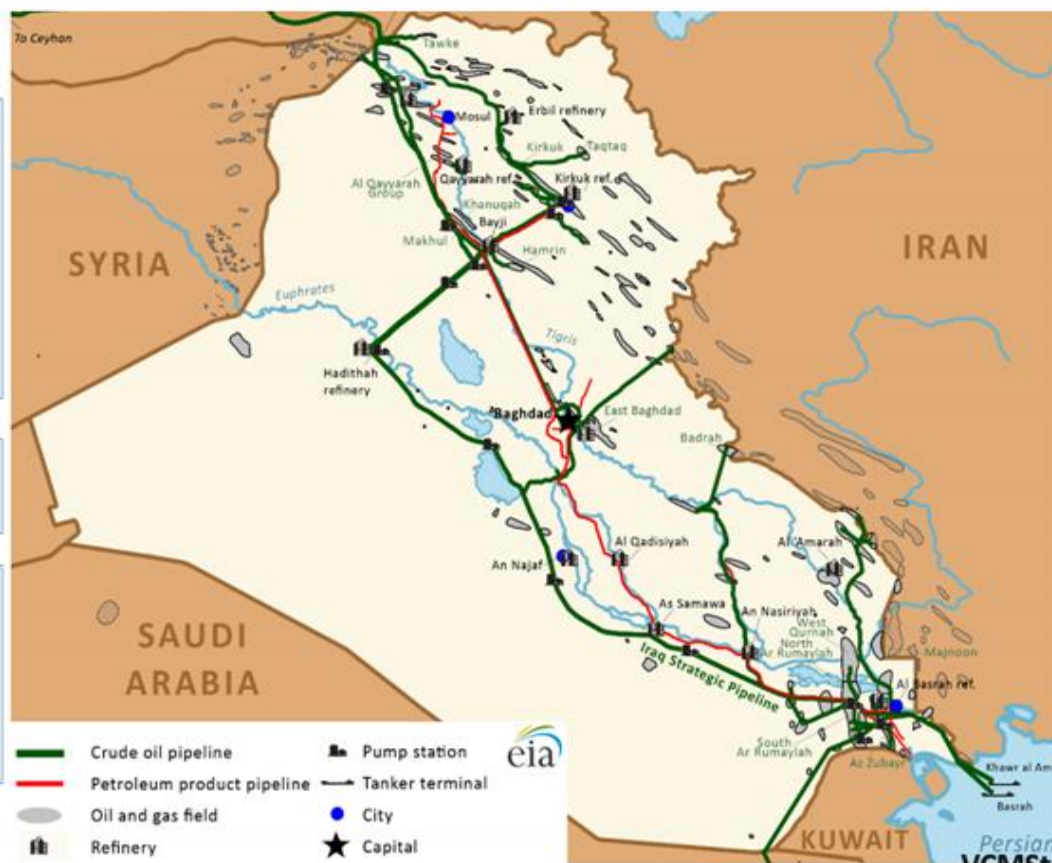

یادداشت

نفت و گاز

زیرساخت های نفتی عراق - سال ۲۰۱۶

این کشور بر اساس موقعیت جغرافیایی، مسئولیت تولید و بهره برداری را بر عهده چهار شرکت قرار داده: شرکت نفتی مربوط به مناطق شمالی (NOC) شرکت نفتی مربوط به مناطق میانی (MDOC) شرکت نفتی مربوط به مناطق جنوبی (SOC) شرکت نفتی میزان (MOC)

منطقه خودمختار کردستان، شامل این دسته بندی نمی گردد.

میزان تولید نفت خام سال ۲۰۱۷: ۴/۷ میلیون بشکه در روز
ظرفیت پالایشی: ۹۰۰ هزار بشکه در روز

Source: eia

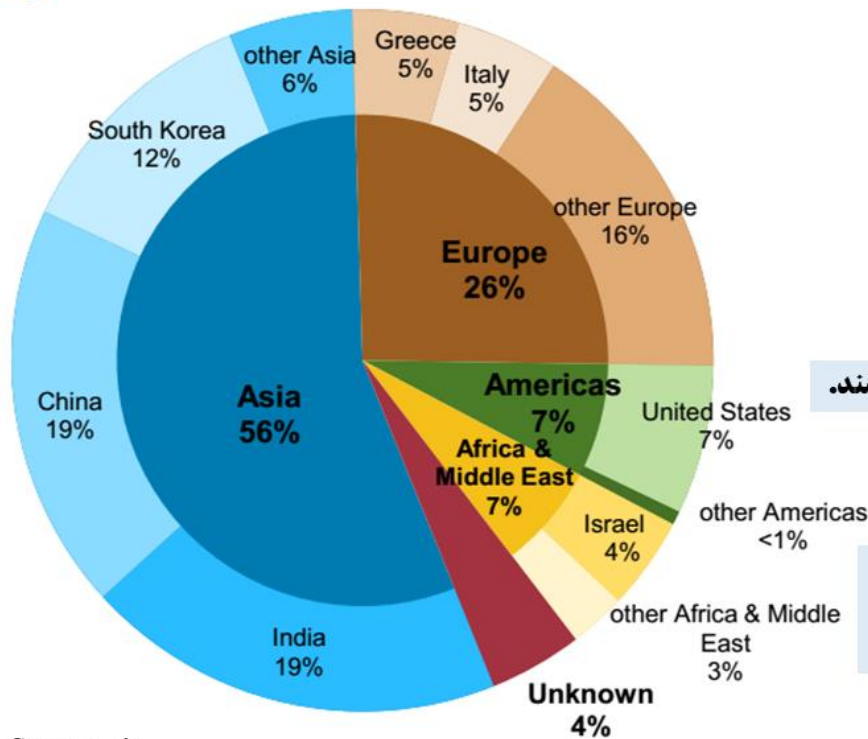
یادداشت

نفت و گاز

www.vcmstudy.ir

مقاصد صادراتی نفت خام عراق از مسیر دریا - ۲۰۱۶

Source: eia

کل تولید نفت خام عراق در سال ۲۰۱۷: ۴/۷ میلیون بشکه در روز
سهم صادرات: ۳/۸ میلیون تن

چین، هند و کره جنوبی بزرگترین خریداران نفت این کشور می باشند.

روند واردات نفت خام آمریکا از عراق رو به کاهش بوده به عنوان مثال در سال ۲۰۱۵، روزانه حدود ۳۰۰ هزار بشکه نفت خام از سوی این کشور وارد شده است که روند کاملاً نزولی داشته است.

VCMStudy.ir

یادداشت

نفت و گاز

www.vcmstudy.ir

مجموع فعالیت این چهار شرکت نفتی دولتی، صادرات حدود ۳.۸ میلیون بشکه در روز نفت خام می باشد که از طریق خط لوله و کشتی انجام می گیرد. البته لازم به ذکر است که حدود ۷۰۰ هزار بشکه از نفت تولیدی این کشور نیز در صنایع مختلف به ویژه پالایشگاه ها مصرف می گردد. پالایشگاه هایی که مجموع ظرفیت پالایشی آن ها (با توجه به برخی حوادث پیش آمده در نبرد داخلی در این کشور)، حدود ۹۰۰ هزار بشکه در روز می باشد. بنابراین عراق در کنار مصرف داخلی نفت خام، امکان صادرات آن را نیز دارا می باشد و ۳ مسیر صادراتی را متصور است. صادرات از طریق تانکرهای زمینی، دریایی و خط لوله. در تصویر دوم مسیرهای صادرات دریایی نفت خام این کشور بررسی شده است.

در بحث گاز طبیعی نیز این کشور مسیر مناسبی را جهت استفاده بهینه از گازهای همراه در نظر گرفته است. بر اساس گزارش سال ۲۰۱۴ این کشور پس از روسیه، ایران و ونزوئلا بیشترین میزان فلرینگ را به خود اختصاص داده بود که دلیل اصلی آن فقدان صنایع پایین دستی و یا خطوط لوله برای صادرات آن بوده است. با اینحال بر اساس قرارداد جدید با شرکت های شل و میتسوبیشی ژاپن، قرار است طرح جمع آوری و استفاده از گازهای همراه در سه میدان بزرگ نفتی این کشور به صورت سرمایه گذاری مشترک انجام گیرد. همچنین در برنامه بلند مدت این کشور قرار است به کمک شرکت های مذکور اقدام به احداث پروژه Basra LNG صورت گیرد. البته همان طور که در یادداشت های گذشته نیز اشاره شده است فعلا بازار LNG ظرفیت ورود تولید کننده جدید را ندارد و از این حیث اولویت این کشور تامین گاز مورد نیاز واحدهای تولیدی برق و سپس صادرات مازاد آن از مسیر LNG می باشد.

یادداشت

نفت و گاز

مرکز مطالعات زنجیره ارزش معتقدست که با پایان وضعیت نا به سامان داخلی در این کشور، دولت عراق سعی در توسعه هر چه بیشتر زیرساخت های این کشور دارد و مسلما یکی از برنامه های مورد نظرشان، استفاده حداکثری از گازهای همراه با جریان نفتی است که در حال حاضر بخش زیادی از آن از مسیر فلرینگ از بین می رود و این کشور بنا دارد تا از گاز استحصالی برای تولید انرژی برق به عنوان اولویت اول خود و در ادامه احتمالا صادرات مازاد آن بر اساس LNG اقدام کند. در واقع این کشور بر اساس میزان تولید و مصرف خود، بهترین سناریو جهت استفاده از گاز طبیعی را انتخاب خواهد کرد. مطمئنا در حوزه تولید و تبدیل نفت خام نیز این کشور برنامه های توسعه متعددی را در دستور کار دارد. این مهم سبب خواهد شد که این کشور از وارد کننده فراورده های هیدروکربوری در میان مدت به صادرکننده تبدیل شود. لذا کشور عراق مطمئنا در بازارهای منطقه ای و جهانی رقیب جدی برای کشور عزیزمان ایران محسوب خواهد شد.

www.vcmstudy.ir

امیدواریم از مطالعه این سند، استفاده مفید برده باشید
نقطه نظرات، انتقادات و پیشنهادات خود را از طریق ایمیل زیر با ما در میان بگذارید
VCMStudy@gmail.com